

Reactie FME en partnerbranches Energy Storage NL en Fedet op publieke consultatie energiewet

Datum: 11-2-2021

In dit document presenteert FME haar reactie op de publieke consultatie van de energiewet. Hierin is tevens input verwerkt van de bij FME aangesloten branches [Energy Storage NL](#) en [Fedet](#) (federatie elektrotechniek).

FME, Energy Storage NL en Fedet zijn graag bereid om de opmerkingen in een gesprek nader toe te lichten. Voor vragen kunt u ook contact opnemen met Robert van Beek (Robert.van.Beek@FME.nl) en Stefan Olsthoorn (Stefan.Olsthoorn@FME.nl).

1. Antwoord op consultatievragen

Vraag 1: In de huidige Elektriciteitswet 1998 zit een artikel om te kunnen experimenteren. De reikwijdte van dit artikel zou worden verbreed met de Wet Voortgang Energietransitie. Dit artikel zal niet inwerking treden, vanwege het zwaarwegende advies van de Raad van State over de algemene maatregel van bestuur. Dat betekent echter niet dat experimenten niet mogelijk zijn. Daarnaast wordt met dit wetsvoorstel een aantal knelpunten in de praktijk weggenomen. Wij vragen daarom expliciet of een experimenteerbepaling in dit wetsvoorstel nodig is, en als nodig, waar deze dan op zou moeten zien.

Reactie FME: De energietransitie leidt tot nieuwe spelers, stromen van energie, conversiestappen en businessmodellen. Technologisch is er al ontzettend veel mogelijk, maar het gebruik van deze technologie wordt soms belemmerd door geldende wet- en regelgeving. Deze energiewet ondervangt een deel van deze barrières, maar in een transitie is het belangrijk om een open blik te houden en de mogelijkheid te bieden om te experimenteren met nieuwe toepassingen van technologie. Technische innovaties worden eerst in een laboratorium of op een demonstratie opstelling getest, en voor maatschappelijke innovaties in de energietransitie zou die ruimte er ook moeten zijn. De uitkomsten van deze experimenten bieden inzichten in de kwaliteit van de technologie en zijn noodzakelijk voor het innovatieproces. Daarnaast bieden experimenten buiten de bestaande regelgeving ook interessante inzichten in gedrag en aanknopingspunten voor toekomstige wetgeving. FME beveelt het ministerie dan ook van harte aan om een nieuwe experimenteerregeling uit te werken.

Vraag 2: Met de inwerkingtreding van de wet Voortgang Energietransitie is het mogelijk om tijdelijke taken aan de systeembeheerder toe te kennen. Van deze mogelijkheid is tot op heden geen gebruik gemaakt. In het Klimaatakkoord is opgenomen dat onderzocht zal worden hoe ruimte kan worden gecreëerd voor systeembeheerders om binnen demonstratieprojecten ervaring op te doen op het gebied van het transport van waterstof. Wij vragen welke randvoorwaarden voor de taak voor waterstof in het wetsvoorstel en bijbehorende AMvB dienen te worden geborgd.

Reactie FME: FME pleit ervoor om het regulerend kader rond waterstof te laten volgen op de behoefte uit de markt. Bestaande regulering mag innovatieve toepassingen van waterstof niet in de weg staan. Waterstof is een belangrijke kans voor Nederland als handel hub en voor de Nederlandse technologische industrie. Om deze kansen te benutten moet vaart gemaakt worden, en hierbij mag regulering geen belemmerende rol spelen. In eerste instantie moeten er daarom veel vrijheden bestaan voor experimenten, waarvan de uitkomsten toegepast kunnen worden in regulering.

2. Reactie op het wetsvoorstel

Hoofdstuk 1:	
Artikel 1.1	Definitie opslag FME en het FME-energieopslagplatform Energy Storage NL pleiten ervoor om in de energiewet ook expliciet een definitie voor energieopslag in het elektriciteitssysteem op te nemen. Energieopslag begint een steeds belangrijkere rol in te nemen in de leveringszekerheid en balancering van het energiesysteem. Het gebrek aan een definitie van opslag in Nederlandse regelgeving heeft er in de afgelopen jaren voor gezorgd dat er verwarring optreedt in het wegnemen van barrières voor opslag in andere regelgeving. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het voorkomen van dubbele energiebelasting bij opslag en bij het recent gepubliceerde ontwerpcodebesluit rond energieopslag. De energiewet is hiervoor bij uitstek de locatie. Het voorstel is om de definities uit de Europese richtlijn 2019/944 over te nemen zodat deze ook direct verankerd zijn in Nederlandse wetgeving: - "energieopslag": <i>in het elektriciteitssysteem, het uitstellen van het uiteindelijke gebruik van elektriciteit tot een later moment dan het moment waarop de elektriciteit is opgewekt, of het omzetten van elektrische energie in een vorm van energie die kan worden opgeslagen, het opslaan van dergelijke energie, en de daaropvolgend omzetting van dergelijke energie in elektrische energie of een andere energiedrager;</i> - "energieopslagfaciliteit": <i>in het elektriciteitssysteem, een installatie waar energieopslag plaatsvindt</i>
	Definitie conversie Het valt FME op dat conversie gedefinieerd is <i>als omzetting van energie uit hernieuwbare bronnen in een andere vorm van energie uit hernieuwbare bronnen</i>. FME wijst het ministerie erop dat deze terminologie in de industrie niet uitsluitend voor omzetting van energie uit hernieuwbare bronnen wordt gebruikt. De keuze voor deze definitie leidt in de praktijk mogelijk tot begripsverwarring.
Hoofdstuk 2:	
Artikel 2.7.3 – 2.7.7	GvO's en energieopslag Binnen het FME-energieopslagplatform is naar aanleiding van de energiewet de vraag gerezen wat er met een GvO gebeurt op het moment dat de energie wordt opgeslagen. Wenselijk is om ook GvO's te verstrekken op energie die direct na opwekking uit duurzame bron opgeslagen wordt. Dat wordt ons uit de concept wettekst nog onvoldoende duidelijk.
Hoofdstuk 3:	
Artikel 3.3.7 – 3.3.9	Opslag door transmissie- en distributiesysteembeheerders De meeste partijen in de achterban van het FME-platform Energy Storage NL zijn van mening dat energieopslag een taak is van de markt. Energieopslagfaciliteiten zijn vaak in staat meerdere (op de markt gebaseerde) diensten te leveren en een marktpartij kan hierin op basis van prijzen de meest optimale keuzes maken. Tegelijkertijd zijn er ook toepassingen denkbaar van energieopslagsystemen die lastig in een marktmechanisme te vatten zijn. Terecht is daarom de volledig geïntegreerde netwerkopslagcomponent gedefinieerd (artikel 3.3.8). Dit

	artikel laat echter nog veel vragen onbeantwoord. De onder lid a, b en c genoemde voorwaarden gelden immers praktisch voor bijna elk batterij-energieopslagsysteem dat zonder tussenkomst van een meter op het net wordt aangesloten. Dat zou niet de intentie moeten zijn van dit artikel. Er is in de energieopslagsector behoefte aan meer duidelijkheid over wanneer een opslagsysteem als VGNOC aangeduid kan worden en hoe voorkomen wordt dat deze VGNOC's marktverstrend kunnen werken. Energy Storage NL had ook graag gezien dat artikel 3.3.9 nader uitgewerkt was. Zo wordt niet duidelijk welke inspanning een systeembeheerder moet doen om aan te tonen dat marktpartijen deze dienst niet kunnen bieden (lid 1c), of welke kosten maatschappelijk aanvaardbaar zijn. Een aantal belangrijke beslissingen wordt doorgeschoven naar een AMvB. Het is daarom op dit moment lastig om een visie te presenteren op dit artikel. Kortom, het zou voor zowel marktpartijen als systeembeheerders wenselijk zijn om de voorwaarden waarop transmissie- en distributiesysteembeheerders een ontheffing kunnen krijgen nader uit werken in het wetsvoorstel.
Artikel 3.4.15 congestie en inkoop flexibiliteit elektriciteit	Systeembeheerders krijgen in de energiewet de mogelijkheid om elektriciteits- en vermogensdiensten in te kopen als structureel alternatief voor systeemuitbreiding. FME en Energy Storage NL zien dit als een goede ontwikkeling. De technologische industrie en energieopslagsector kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de flexibilisering van het elektriciteitssysteem. We constateren dat sturing vanuit de overheid vooralsnog noodzakelijk blijft om deze markt op gang te brengen. Zonder beschikbare assets kan er namelijk geen flexibiliteit ingekocht worden, maar zonder verdienmodel is er voor de markt geen stimulans om assets te plaatsen.
Artikel 3.8 Tarieven	FME en Energy Storage NL willen in dit kader vooral aandacht vragen voor de tarievenstructuur bij energieopslag. Energieopslagsystemen met een zelfstandige aansluiting, of opslagsystemen bij duurzame opwekking worden gezien als consumptie, en worden ook op die manier aansluit- en transportkosten toegerekend. Daarom bepalen op dit moment incidentele piekafnames de hoogte van het jaartarief voor transport (zoals dat bij alle grote consumptieaansluitingen het geval is). Bij het leveren van systeemdiensten leidt dit echter tot tegenstrijdige prikkels. Op het moment dat de systeembeheerder aan het energieopslagsysteem in de systeemdienst vraagt om met hoog vermogen te laden heeft dit een negatief effect op de transportkosten (de kWmax component), die schieten namelijk omhoog. Tarieven reflecteren de kosten van de transmissie- of distributiesysteembeheerder in verband met het uitvoeren van hun taken. Het leveren van systeemdiensten helpt echter systeembeheerders ook bij het uitvoeren van hun taken. Aan de ene kant wordt een dienst geleverd aan de systeembeheerder, maar aan de andere kant wordt het opslagsysteem 'beboet' met hoge transportkosten.

	Dit zorgt ervoor dat veel business cases voor energieopslagsystemen nu vastlopen op hoge transportkosten. In sommige buurlanden (Duitsland, België, VK) zijn energieopslagsystemen deels vrijgesteld van deze transportkosten om deze tegengestelde prikkel te voorkomen. Omdat Nederland een markt voor systeemdiensten deelt met Duitsland en België zorgt dit voor een ongelijk speelveld. Hoewel een herziening van de tarievenssystematiek geen onderdeel is van deze energiewet, wil Energy Storage NL van deze consultatie gebruik maken om nogmaals de nadruk te leggen op deze urgente problematiek bij energieopslagsystemen. Op lange termijn zal het tarievenstelsel (in combinatie met het fiscale stelsel) moeten worden omgevormd naar een kostensystematiek die het flexibel acteren op de energiemarkt aanmoedigt. Het gaat uiteindelijk immers om de totale kosten voor industriële eindgebruikers en consumenten inclusief belastingen. De ACM zou daarom telkens een totaalbeeld van tarieven en belastingen moeten beoordelen en niet elk onderdeel apart met het risico dat er tegenstellingen ontstaan, suboptimale oplossingen en hogere kosten. FME pleit ervoor dat de ACM die rol ook expliciet vanuit de wet toebedeeld wordt. Voor de korte termijn pleit Energy Storage NL ervoor om in de wet een bepaling op te nemen die partijen verplicht de tegenstrijdigheid bij energieopslagsystemen op te lossen. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door een speciaal tarief in het leven te roepen voor energieopslagsystemen met een zelfstandige aansluiting of bij duurzame opwekking. Dit tarief moet een goede reflectie zijn van zowel de kosten die het opslagsysteem veroorzaakt, als de baten die het leveren van een systeemdienst oplevert. Maar er zijn ook andere oplossingen mogelijk. Het lijkt logisch om de concrete uitwerking van dit probleem en de te kiezen oplossing op te nemen in een AMvB. FME en Energy Storage NL praten hier graag verder over door met u en betrokken organisaties. NB: De Europese Commissie maakt in 'An EU Strategy for Energy System Integration' ook melding van dit probleem en merkt hierover het volgende op: <i>"the specificities of electricity used for energy storage or for hydrogen production should also be considered, avoiding double taxation (so that energy is only taxed once when delivered for final consumption), <u>and</u> avoiding unjustified double grid charges."</i>
Hoofdstuk 5	
Artikel 5.1 Uitvoering door Autoriteit Consument en Markt	Bij algemene maatregel van bestuur wordt vastgesteld hoe uitvoering wordt gegeven aan artikel 59 van richtlijn 2019/944. FME en Fedet wijst het ministerie graag op lid I van dat artikel waarin een monitoringsproces voor de ontwikkeling van slimme netwerken wordt geïntroduceerd. Inzicht in de kwaliteit van de netspanning en de vraag- en aanbodpatronen is essentieel voor een flexibel en betrouwbaar elektriciteitsnet. In de energiewet is aandacht voor de slimme meter, maar dit instrument is niet het enige middel om deze data te verzamelen. Ook de componenten van het elektriciteitsnet (kabels, transformatoren, schakelsystemen) kunnen uitgerust worden met slimme sensoren en actuatoren. Deze zijn essentieel

	om een smart grid te kunnen realiseren, beheers- en onderhoudskosten laag te houden en mogelijke storingen vroegtijdig te lokaliseren of zelf automatisch te verhelpen. FME, en de bij FME aangesloten branchevereniging Fedet informeren het ministerie graag over de mogelijke parameters die uitgelezen zouden kunnen worden uit deze netcomponenten en die onderdeel zouden kunnen zijn van een dergelijk monitoringsproces.